

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 169 / 6.04.2022.

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă*, inițiată de domnul deputat USR Mihai-Alexandru Badea și un grup de parlamentari USR, PSD, PNL, UDMR, Minorități Naționale, neafiliați (**Bp.59/2022**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, în principal, stabilirea venitului mediu net lunar pe membru de familie al persoanelor îndreptățite să beneficieze de ajutor public judiciar ca procent din salariul de bază minim brut pe țară.

Astfel, se propune ca drept referință un venit de până la 25% din salariul de bază minim brut pe țară, respectiv 637,5 lei/persoană pentru acordarea integrală a ajutorului public judiciar și de 50% din salariul minim brut pe țară, respectiv 1.275 lei/persoană pentru acordarea a 50% din ajutorul public judiciar, rezultând o majorare a plafonului de venit mediu net lunar pe membru de familie cu 112,5%.

II. Observații

1. Precizăm că, la nivelul Ministerului Justiției, în anul 2021, au fost efectuate plăți la articolul de cheltuieli "*Ajutor public judiciar*", în sumă de 85,7 milioane lei. În ipoteza în care cheltuielile de această natură vor crește proporțional cu majorarea limitei de venit propuse de inițiatori, impactul bugetar este de circa 96,4 milioane lei.

2. Ajutorul public are la bază ideea că în nicio situație costurile unei proceduri judiciare nu trebuie să constituie o piedică în încercarea de a apela la justiție pentru realizarea sau apărarea unui drept, iar accesul efectiv la justiție, expresie a principiilor democratice într-un stat de drept și a supremației legii, este de interes public, justificând susținere din partea statului, în anumite condiții și limite, din resurse financiare publice.

Așa cum este știut, amenajarea cadrului legal privind acordarea ajutorului public judiciar în materie civilă este realizată prin prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008*, act normativ prin care, astfel cum subliniau și inițiatorii propunerii legislative, a fost transpusă în legislația națională *Directiva Consiliului Uniunii Europene 2003/8/EC a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii* (în continuare *Directiva*). Astfel, amintim că, la momentul adoptării *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008*, când salariul minim brut pe țară garantat în plată era de 540 de lei¹, plafoanele maxime de venit sub care justițiabilii aveau dreptul de a obține sprijin de stat erau de 500

¹ Potrivit *Hotărârii Guvernului nr. 1051/2008 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 649/2008.*

lei/membru de familie pentru avansarea în întregime de către stat a sumelor necesare procesului și de 800 lei/membru de familie pentru avansarea de către stat a 50% din aceleași sume. La același moment, plafonul maxim anual în limita căruia se acorda ajutorul public judiciar era echivalentul a 12 salarii minime brute.

În contextul crizei financiare, prin *Legea nr. 251/2011 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă*, au fost reconsiderate categoriile de persoane cu vocație să se califice pentru obținerea ajutorului public judiciar, în sensul creșterii exigențelor cu privire la aprecierea "*stării de nevoie*" care justifică acest sprijin, prin scăderea plafonului maxim de venit sub care justițiabilii aveau dreptul de a obține sprijin de la stat. Tot prin *Legea nr. 251/2011* a fost redus plafonul maxim în limita căruia se acorda ajutorul public judiciar, de la echivalentul a 12 salarii minime brute, prevăzut la art. 7 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008*, în forma inițială, la nivelul a 10 astfel de salarii. Ulterior, prin *Decizia nr. 462/2014*², Curtea Constituțională a pus în discuție, în contextul analizării dispozițiilor din *noul Cod de procedură civilă* care instituiau obligativitatea formulării și susținerii căii de atac extraordinare a recursului prin avocat sau consilier juridic, sfera cetățenilor care pot beneficia de ajutorul public judiciar, astfel cum acesta este reglementat prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008*, concluzionând că ajutorul public judiciar privește o categorie redusă de cetățeni.

În considerarea importanței deosebite a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.51/2008*, precum și a consecințelor aplicării sale, de la intrarea acesteia în vigoare au fost formulate o serie de propuneri de reglementare (din partea justițiabililor sau a organizațiilor nonguvernamentale), unele dintre acestea fiind materializate în intervenții legislative asupra actului normativ în cauză.

Analizând dispozițiile *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008*, în raport cu solicitările antereferte, dar și cu jurisprudența Curții de la Strasbourg referitoare la asigurarea accesului la justiție din perspectiva costurilor, apreciem că problematica nivelului plafoanelor impuse de lege justițiabililor pentru a putea beneficia de ajutorul public

² referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (2) teza a doua, art. 83 alin. (3) și art.486 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24/2014.

judiciar constituie, poate, cea mai importantă³ și delicată chestiune de abordat din punct de vedere legislativ.

În context, mai subliniem că intervenția asupra *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.51/2008* ar trebui să aibă loc printr-un demers legislativ unic, concertat, prin care să fie soluționate toate inconvenientele sesizate până la acest moment și care să răspundă exigențelor necesare pentru asigurarea unui cadru legal adecvat și adaptat realităților economico-sociale, inclusiv în raport cu prevederile convenționale și constituționale privind asigurarea liberului acces la justiție din perspectiva costurilor.

3. În ceea ce privește propunerea de amendare a art. 7, arătăm că au fost formulate unele sugestii de modificare a acestor dispoziții din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008*, în sensul măririi plafonului maxim anual de acordare a ajutorului public judiciar, în vederea optimizării serviciilor specifice ajutorului public judiciar de la 10 la 15 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată, fiind apreciat că, în acest fel, se oferă posibilitatea concretă, reală a justițiabililor de a suporta costurile procesului și optimizarea dreptului la apărare.

Mai mult, în *Decizia nr. 462/2014*, antereferită, Curtea Constituțională a arătat că ajutorul public judiciar privește o categorie redusă de cetățeni, având în vedere și faptul că, pe lângă limitele de venit stabilite, se poate beneficia de acest ajutor numai într-o anumită limită în cursul unui an, limită ce se referă la toate formele de ajutor public judiciar.

Cu titlul de observație de tehnică legislativă, pentru modificarea propusă la art. 7, apreciem că referirea ar fi trebuit făcută la „*salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată*”⁴, prevăzut la art. 164 alin. (1) din *Legea nr. 53/2003 - Codul muncii*, republicată.

Observația este valabilă și pentru propunerea de la art. 8.

³ în lipsa criteriului flexibil, prevăzut la art. 8 alin. (3) din OUG nr. 51/2008, beneficiul ajutorului public judiciar ar fi fost mai degrabă iluzoriu; practic, transpunerea la nivel național a prevederilor art. 5 alin. (4) din Directiva Consiliului Uniunii Europene 2003/8/EC, și preluarea standardelor din cuprinsul acestora și pentru proprii cetățeni au lăsat judecătorului posibilitatea de a încuviința cererea de acordare a ajutorului public judiciar pentru situațiile în care apreciază că situația concretă a solicitantului, fără a o caracteriza în mod necesar o „situație materială precară”, este de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție.

⁴ A se vedea terminologia folosită în *Codul muncii* și în *Hotărârea Guvernului nr. 1071/2021 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.950/2021.

4. Cu privire la propunerile de modificare a prevederilor art. 8 alin.(1) și (2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008*, facem următoarele precizări:

Referitor la reglementarea condițiilor pentru acordarea ajutorului public judiciar în materie civilă, în *Decizia nr. 462/2014*, Curtea Constituțională a pus în discuție, cum am arătat, sfera cetățenilor care pot beneficia de ajutorul public judiciar, astfel cum acesta este reglementat prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008* (o atare analiză era necesară pentru a se putea determina dacă statul a reglementat o procedură de asistență judiciară corespunzătoare cu noile cerințe procedural civile⁵ impuse în vederea garantării accesului efectiv la calea extraordinară de atac a recursului⁶). În acest context, Curtea de contencios constituțional a constatat că acordarea ajutorului public judiciar se referă la persoane care nu pot face față din punct de vedere financiar cheltuielilor ocazionate de desfășurarea procedurilor judiciare și ale căror venituri se încadrează în limitele de venit prevăzute de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008*. În analiza realizată, Curtea a concluzionat că sfera persoanelor care beneficiază de acest sprijin este redusă în mod semnificativ prin limitele impuse de legea specială.

De asemenea, din analiza jurisprudenței Curții de la Strasbourg în materie reiese că în stabilirea existenței unei încălcări a prevederilor art.6 din *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*, aceasta are în vedere dacă limitările aplicate au restrâns accesul persoanei de o manieră sau într-o măsură în care dreptul este atins chiar în substanța sa, adică dacă restrângerea dreptului de acces la justiție urmărea un scop legitim și era proporțională cu acesta. Totodată, în aprecierea îngrădirii accesului la justiție, Curtea de la Strasbourg are în vedere atât criterii subiective, cât și criterii obiective. Astfel, sunt avute în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, situația personală a reclamantului, prin raportare la veniturile lunare ale acestuia, nevoile personale ale reclamantului, compararea veniturilor reclamantului cu veniturile medii sau minime

⁵ Referitoare, cum am menționat, la obligativitatea reprezentării prin avocat în etapa procesuală a căli de atac extraordinare a recursului, astfel cum era prevăzută de Codul de procedură civilă.

⁶ A se vedea *mutatis mutandis* Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 iulie 2012, pronunțată în Cauza Muscat împotriva Maltei, paragraful 46.

lunare, precum și insolvabilitatea reclamantului și faza procesuală în care este impusă restricția respectivă⁷.

Așadar, modalitatea în care statul reglementează condițiile acordării ajutorului public judiciar, în virtutea marjei de apreciere de care dispune și a *principiului suveranității*, trebuie subordonată garanțiilor speciale inerente dreptului la un proces echitabil în sensul *Convenției Europene a Drepturilor Omului*, în absența cărora Convenția ar deveni un instrument „teoretic și iluzoriu”, fără aplicabilitate „concretă și efectivă” în ordinea juridică națională.

Reiterăm, cu această ocazie, și cele exprimate în jurisprudența Curții de la Strasbourg cu privire la obligația statului de a crea pârgھیile prin care să se elimine eventualele impedimente de fapt care ar putea să îngreuească accesul efectiv la judecată, sens în care statul trebuie să asigure mijloacele necesare prin care o persoană care nu dispune de resurse financiare să poată sesiza în mod legal instanța de judecată și să aibă parte de un proces echitabil⁸.

În ceea ce privește limita instituită de legiuitor pentru acordarea ajutorului public judiciar, amintim că, în jurisprudența⁹ sa constantă, Curtea Constituțională a arătat că aceste aspecte țin de opțiunea legiuitorului, care stabilește atât sfera persoanelor îndreptățite să solicite sprijinul statului, cât și criteriile în funcție de care se acordă ajutorul public judiciar în materie civilă.

Prin urmare, în lumina celor arătate mai sus, apreciem că propunerea de reconsiderare a categoriilor de persoane cu vocație să se califice pentru obținerea ajutorului public judiciar, în sensul modificării limitelor în raport cu care se apreciază starea de nevoie care justifică acest sprijin, reprezintă o măsură legislativă necesară, cu impact pozitiv,

⁷ Aplicând astfel de criterii, în practica C.E.D.O. s-a apreciat că taxe de 10 RON, 21 euro sau 3 euro ar fi de natura a restrânge accesul la justiție - a se vedea, în acest sens, Hotărârile din cauzele *lordache c. României* din 14.10.2008 (reclamantul se afla într-un centru de deținere și nu dispunea, prin urmare, de nici un venit nu a putut plăti taxa de 10 lei), *lorga c. României* din 25.01.2007 (reclamantul beneficia de o pensie în sumă de 444.310 lei, adică 22 euro și soția sa nu avea venituri, iar taxa de timbru era în suma de 21 euro). În cauza *Rusen c. României* din 8.01.2009 s-a avut în vedere comparația cu salariul minim brut; în cauza *Elena Negulescu c. României* s-a avut în vedere pensia medie, *Weissman c. României* din 24.05.2006 și *Iosif și alții contra României* din 20.12.2007. S-a considerat că suma de 133.984 euro este o sumă foarte ridicată pentru orice justițiabil. De asemenea amintim și hotărârile CEDO: *Kupiek c. Poloniei* din 23.02.2009, *Ipeks Iplik Tekstil Sanayi A.T.c. Turciei* din 14.10.2008, s.c. *Marolux SRL și Jacobs c. României* din 21.02.2008, *Beian c. României* din 7.02.2008, *Cibicki c. Poloniei* din 3.03.2009, *Kijewska c. Poloniei* din 6.09.2007, *Kozłowski c. Poloniei* din 23.01.2007 etc.

⁸ A se vedea în acest sens hotărârile CEDO: *Osman contra Marii Britanii* nr. 87/1997/871/1083 din 28.10.1998; *Bellet contra Franței* nr. 23805/94 din 04.12.1995 § 36, *Vermeire contra Belgiei* nr. 12849787 din 29 noiembrie 1991.

⁹ A se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 39/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 143/2015.

menită să garanteze accesul la justiție din perspectiva costurilor, însă această modificare ar fi trebuit realizată astfel încât să fie asigurat un acces real la justiție din această perspectivă.

5. Referitor la propunerea de completare a dispozițiilor art. 9, arătăm că adoptarea acesteia nu este necesară, ci, dimpotrivă, poate genera în practică interpretări neunitare, cu consecințe negative în ceea ce privește accesul la beneficiul ajutorului public judiciar, în considerarea următoarelor argumente:

În implementarea dispozițiilor Directivei, legiuitorul român a stabilit propriile praguri de acces la beneficiul ajutorului public judiciar, definite, în principal, prin raportare la veniturile solicitantului și ale familiei sale. Astfel, este introdus un indicator obiectiv de evaluare a situației economice a solicitantului, și anume venitul mediu net lunar pe membru de familie în ultimele două luni, anterioare formulării cererii. Pentru determinarea acestui venit, urmează a se lua în calcul, potrivit art.9 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008*, orice venituri periodice, precum: salarii, indemnizații, onorarii, rente, chirii, profit din activități comerciale sau dintr-o activitate independentă și altele asemenea, precum și sumele datorate în mod periodic, cum ar fi: chiriile și obligațiile de întreținere. În mod judicios, în literatura juridică de specialitate s-a subliniat că enumerarea textului art. 9 nu este limitativă, ci exemplificativă pentru a lăsa posibilitatea judecătorului să decidă, în mod obiectiv, pentru fiecare caz în parte, dacă solicitantul se încadrează sau nu în limita pragului stabilit de lege. De asemenea, verificarea îndeplinirii acestei condiții presupune atât analiza capacității financiare a solicitantului, cât și raportarea la cheltuielile de întreținere ale acestuia și ale familiei sale, care nu trebuie puse în primejdie¹⁰. De asemenea, subliniem că, în doctrină, s-a mai arătat că semnificația "*pericolului*" este, în context, mult mai accentuată decât cea obișnuită, pentru că ea nu evocă o restrângere oarecare a condițiilor de viață, a "*confortului familial*", ci chiar periclitarea întreținerii, asigurarea condițiilor minime și rezonabile de viață ale solicitantului sau ale oricărui dintre membrii familiei care se află în întreținerea sa¹¹.

¹⁰ A se vedea și Gabriela Cristina Frențiu, Probleme practice referitoare la acordarea ajutorului public judiciar în materie civilă, *Revista Dreptul (Uniunea Juristilor)* nr. 3/2011.

¹¹ I. Deleanu, Ajutorul public judiciar - Legislația europeană și română în materie, *Dreptul*, nr. 8/2008, nota de subsol 58, p. 35.

În aprecierea stării de pericol, instanța legal sesizată cu soluționarea cererii va estima care este ponderea cheltuielilor pe care procesul în care este implicat solicitantul le presupune în raport cu veniturile acestuia și ale familiei sale, determinate potrivit art. 14 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008*. Verificarea îndeplinirii acestei condiții presupune atât analiza capacității financiare a solicitantului, cât și raportarea la cheltuielile de întreținere ale acestuia și ale familiei sale, care nu trebuie puse în primejdie, chiar dacă există un anumit nivel de afectare al întreținerii, însă aceasta nu este împinsă sub pragul de subzistență, de pericol.

6. În ceea ce privește propunerea de abrogare a prevederilor art. 16 alin. (2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008*, apreciem că aceasta este oportună, însă pentru considerente diferite de cele arătate de către inițiatori. Astfel, ceea ce Curtea Constituțională a sancționat prin *Decizia nr. 266/2014*, invocată de către inițiatorii propunerii legislative, a fost îngrădirea exercitării dreptului fundamental prevăzut la art. 21 din *Constituție*, respectiv a liberului acces la justiție prin transformarea unei facultăți (de a parcurge procedura medierii) într-o obligație, sub sancțiunea respingerii cererii ca inadmisibilă. În cazul prevederilor art. 16 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008* nu se pune problema respingerii cererii introductive de instanță ca inadmisibilă (deci aspectul nu constituie un fine de neprimire al cererii de chemare în judecată), ci se prevede un alt tip de „sancțiune” lăsată la îndemâna judecătorului, respectiv aceea de a respinge cererea prin care se solicită ajutorul public judiciar, ceea ce poate conduce în mod indirect la o restrângere a accesului liber la justiție din perspectiva costurilor generate.

De altfel, din interpretarea istorică a prevederilor art. 16 alin. (2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008* reiese că acestea au fost adoptate anterior modificărilor aduse *Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare*, prin care a fost instituită obligativitatea medierii sub sancțiunea inadmisibilității cererii de chemare în judecată și, după cum se poate observa, textul are în vedere toate procedurile alternative de soluționare a litigiului, nu numai medierea. Mai amintim că, potrivit prevederilor art. 187 alin. (1) pct. 1 lit. f) din *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare*, refuzul părții de a se prezenta la ședința de informare cu privire la

avantajele medierii, în situațiile în care a acceptat, potrivit legii, se sancționează cu amendă. Această sancțiune este în acord cu dispozițiile art. 227 alin. (3) din *Codul de procedură civilă*, potrivit cărora, în cazul în care judecătorul recomandă medierea, părțile se vor prezenta la mediator, în vederea informării lor cu privire la avantajele medierii. În doctrină s-a exprimat opinia în sensul că judecătorul nu va proceda conform art. 227 alin (3) din *Codul de procedură civilă* dacă părțile susțin că nu doresc să pună capăt procesului prin mediere¹².

7. Cu privire la propunerea de abrogare a dispozițiilor art. 22 alin.(1)¹³ și art. 51 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008*, apreciem că aceasta este justificată de contextul legislativ actual. Amintim, totuși, că în forma inițială a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare*, era prevăzut¹⁴ că la finele fiecărei zile lucrătoare, unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului virau o cotă de 45% din suma colectată în contul distinct de venituri al bugetului de stat "*Taxe judiciare de timbru și alte taxe de timbru*", deschis la unitățile Trezoreriei Statului, iar, potrivit tezei finale, Ministerul Finanțelor Publice avea obligația de a comunica lunar Ministerului Justiției informațiile privind sumele virate în acest cont. Astfel era asigurată o transparență în ceea ce privește cuantumul sumelor provenite din taxele judiciare de timbru.

Demersul legislativ propus a pornit de la jurisprudența constantă¹⁵ a Curții de la Strasbourg prin care s-a statuat că instituirea taxei judiciare de timbru este justificată de interesul unei bune administrări a justiției. În acest context, amintim cele statuate de Curtea de la Strasbourg¹⁶ cu privire la sistemul național de stabilire a valorii taxei de timbru, sub forma unui procent din valoarea obiectului cauzei, că rațiunea pentru a

¹² A se vedea M. Tăbărcă, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *Noul cod de procedură civilă comentat și adnotat*, Ed. Universul Juridic, București 2013, Vol. I, p. 612.

¹³ Art. 22 alin. (1) din OUG nr. 51/2008. Fondurile necesare acoperirii cheltuielilor pentru acordarea ajutorului public judiciar de către stat în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, denumit în continuare fondul pentru ajutor public judiciar, se constituie din sumele prevăzute la art. 25 alin. (1) și art. 26 alin. (1) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare.

¹⁴ în cuprinsul prevederilor art. 40 alin. (3) din *OUG nr. 80/2013*.

¹⁵ Curtea EDO, Kreuz c. Poloniei, hotărâre din 19 iunie 2001; Curtea EDO, Ait Mouhoub c. Franței, din 28 octombrie 1998; Curtea EDO Hotărârea din 24 mai 2006 în Cauza Weissman și alții împotriva României; Curtea EDO, Tolstoy-Miloslavsky c. United Kingdom, iulie 1995; Hotărârea din 19 iunie 2001, pronunțată în Cauza Kreuz împotriva Poloniei, paragraful 59).

¹⁶ A se vedea cauza Beian împotriva României din 7 februarie 2008.

limita cererile de chemare în judecată abuzive și de strângere de fonduri pentru bugetul justiției ar fi justificată numai în măsura în care fondurile astfel încasate ar ajunge în mod direct la prestatorul serviciului taxabil. Totodată, instanța noastră de contencios constituțional a statuat¹⁷, cu valoare de principiu, că taxa judiciară de timbru reprezintă modalitatea prin care justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești contribuie la acoperirea cheltuielilor ocazionate de aceasta.

Prin urmare, într-un stat de drept cu o politică fiscală echilibrată, bazată pe finanțare și recuperarea costurilor, destinația sumelor provenite din taxa judiciară de timbru nu poate fi alta decât finanțarea activității desfășurate de instanțele de judecată.

De asemenea, arătăm că, în jurisprudența¹⁸ sa, Curtea Constituțională a stabilit că este justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție. Cheltuielile ocazionate de realizarea actului de justiție sunt cheltuieli publice, la a căror acoperire, potrivit *Constituției*, cetățenii sunt obligați să contribuie prin impozite și taxe, stabilite în condițiile legii. Cu toate acestea, prin *Legea nr. 177/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, au fost abrogate prevederile art. 40 alin. (3)¹⁹ și art. 56²⁰ din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013*. Prin urmare, la acest moment, sumele provenite din taxele judiciare de timbru se virează, în integralitate, la bugetele locale.

8. În ceea ce privește propunerea de abrogare a dispozițiilor finale²¹ prevăzute la art. 53 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008*,

¹⁷ Decizia Curtii Constituționale nr. 393 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 332 din 19 mai 2010; Decizia Curtii Constituționale nr. 1.587 din 19 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 28 ianuarie 2010; Decizia Curtii Constituționale nr. 808 din 19 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 23 iunie 2009.

¹⁸ A se vedea în acest sens Decizia nr. 65/2000 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 452/2000, și Decizia nr. 87/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 214 din 1 aprilie 2003.

¹⁹ Art. 40 (3) La finele fiecărei zile lucrătoare, unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului virează o cotă de 30% din suma colectată în contul de venituri al bugetului local prevăzut la alin. (1) în ziua respectivă în contul distinct de venituri al bugetului de stat "Taxe judiciare de timbru și alte taxe de timbru", deschis la unitățile Trezoreriei Statului, Ministerul Finanțelor Publice comunică lunar Ministerului Justiției informațiile privind sumele virate în acest cont.

²⁰ Art. 56 Incepând cu data de 1 ianuarie 2014, din sumele încasate în contul bugetelor locale ale unităților administrativ teritoriale, cota care se virează la bugetul de stat potrivit art. 40 alin. (3) este de 45%.

²¹ Potrivit prevederilor art. 55 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000* Dispozițiile finale cuprind măsurile necesare pentru punerea în aplicare a actului normativ, data intrării în vigoare a acestuia conform art. 12, implicațiile asupra altor acte normative, ca: abrogări, modificări, completări, precum și dispoziția de republicare, dacă este cazul.

arătăm că acestea trebuie să rămână în fondul activ al legislației având în vedere importanța acestora atât din perspectiva aplicării în timp a legii, dar și din perspectiva interpretării evoluției istorice a normelor juridice. Amintim, în context, și *Decizia Curții Constituționale nr. 766/2011*, în care s-a arătat faptul că o normă, deși nu mai este în vigoare, guvernează încă anumite raporturi juridice supuse judecării, astfel că „prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate, aplicabile în litigiul dedus judecării, pot fi examinate potrivit principiului *tempus regit actum*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Nicolae Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Florin-Vasile CÎȚU**

Președintele Senatului